

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

113. An excommunicatus possit esse Advocatus, aut Procurator? Et an
matrimonium contractum per Procuratorem excommunicatum sit
validum? Ex p. 5. tr. 9. res. 114.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

quando testis est toleratus) sicut diximus de instrumento Tabellionis, qui est testis qualificatus; & id etiam existimamus verum, quoniam testis sit toleratus, quia ei, quamvis tolerato, non est obligatio credendi, valor autem testimonij consistit in eo quod ei debeat credi. Vide etiam Cornejo in 3. part. tr. 5. de excomm. disp. 10. §. 9. q. 6. & Philippum Fabrum, de cens. in 4. sent. disp. 2. §. 9. 1. disp. 4. c. 6. n. 202. vbi ita esset: Est dubium an validum sit testimonium excommunicati in scripturis extrajudicialibus, & privatis, ut in testamentis, contractibus, &c. & aliqui tenent esse validum, & Suarez, in 4. disp. 16. n. 7. quia, inquit, licet jure prohibeatur, ut non licite fiat, non tamen cavetur ut valide non fiat in scripturis privatis. Verum ego hoc non intelligo, nam omnis scriptura facta per Tabellionem auctoritate tabellionatus mihi videtur publica, quia auctoritas Tabellionis est publica. Vnde testis testificans in tali scriptura, mihi videtur testificare publice, quia licet actu non sit deducta ad iudicium, tamen potest deduci, & est apta nata deduci. Itaque mihi videtur includi in illis actibus de quibus dicitur cap. licet de sent. excomm. in 6. in quo dicitur excommunicatum tam in judicialibus, quam extrajudicialibus, a legitimis actibus esse removendum. Ita Faber.

2. Verum ego puto quod excommunicatus non potest esse testis, ut patet c. decernimus, de sent. excomm. in 6. vbi decernitur ut iudices seculares per censuras Ecclesiasticas compellantur tales repellere. Si tamen admittatur ejus testimonium est validum, quia non apparet vllum jus irritans ejus testimonium, quando admittitur. Vide Henricum, lib. 13. c. 7. n. 5. in fine, quod non solum verum est in iudiciis, sed etiam in testimonio lato extra iudicia quoad contractus, & testamenta, &c. Videri potest Sayrus, tom. 1. Theauri casuum lib. 2. c. 8. n. 1. & 4. Toleratus si requisitus testetur, non solum valide, sed etiam licite id facit, & hac omnia docet præter Suarez Præpositus, in 3. part. q. 2. de excomm. dub. 13. n. 90. vide etiam circa præsentem questionem Turrianum, lib. 2. disp. 14. dub. 4. & Filliuc, tom. 2. tr. 12. c. 7. n. 178. vbi n. 188. quærit quodnam peccatum committat, si excommunicatus sit testis in iudicio vel extra: Et respondet peccare tantum venialiter, etiam si vitandus sit, quia tantum est communicatio humana.

3. Nota tamen quod stando in prima sententia, excipiendi sunt testes excommunicati in causa matrimonij, ut notat Sanchez, de matr. l. 3. disp. 41. n. 5. & ex Avila docet etiam Cornejo vbi sup. nam in casu matrimonij testes excommunicati non repelluntur, ut etiam in causa hæresis, ex c. in fidei, de hæret. in 6.

RESOL. CXIII.

An excommunicatus possit esse Advocatus, aut Procurator? Et an matrimonium contractum per Procuratorem excommunicatum sit validum? Ex part. 5. tr. 9. Ref. 114.

Sup. hoc sup. in Ref. 24. §. 1. prop. finem, & in tom. 6. tr. 9. Ref. 2. §. 5. Et Advocatus.

§. 1. Respondeo quod conveniunt DD. excommunicatum non posse licite advocare, nisi quando est toleratus, & inducitur a fidelibus, & quando non est toleratus, non posse licite admitti ad id, ut supponitur in c. decernimus 8. de sent. excomm. in 6. Quod si a iudice de facto admittatur, & ei non obiciatur excommunicatio, patrocinia ab ipso facta valida sunt, quia nullibi irritantur, & tunc poterit pro illis stipendium accipere, non verò pro factis, postquam ei obiecta est excommunicatio, & repelluntur, quia tunc sunt irrita ad decisionem causæ, & ita docet Hurtado, disp. 8. de excomm. disp. 7. cui adde Villalobos, in summa, tom. 1. tr. 13. diff. 14. n. 8. vbi sic ait. [Tambien no puede el descomulgado ser abogado, que esto es comunicacion, y especialmente le está prohibido

en derecho, y assi le puede el juez repeler, y lo debe hazer si fuesse denunciado, o notorio perculsor de Clerigo. Mas si de hecho abogasse, lo que hiziere valdrá, que no está irritado por derecho, y solo en esso pecará venialmente.] Ita ille.

2. Sed an excommunicatus possit esse Procurator? Respondeo negativè ex generali prohibitione communicandi cum aliis, & in speciali facta in iuribus supra relatis, ex quibus solum permittitur excommunicato, ut se defendat in iudicio, quod verum est tam in Procuratore ex parte actoris, quam ex parte reus, licet reus excommunicatus possit defendere se in iudicio, ut dictum est, hoc tamen concessum est ei propter necessariam defensionem. Procurator verò voluntarius est, ejus tamen acta valida sunt, quando a iudice non repellitur, si institutus fuit Procurator ante excommunicationem; si verò quando institutus fuit, excommunicatus erat, res est difficilior, sed probabilior pars affirmativa, & hac omnia docet Cornejo in 3. part. tr. 5. de excomm. disp. 10. §. 9. q. 3. & 4. Philip. Faber de cens. in 4. sent. disp. 2. §. 9. 1. disp. 4. c. 6. n. 203. cum Turrianum lib. 2. disp. 14. dub. 5. & Præpositus in 3. p. q. 2. de excomm. dub. 13. num. 91. vbi docet etiam matrimonium contractum per Procuratorem excommunicatum esse validum.

RESOL. CXIV.

An excommunicatus possit esse Tutor, vel Curator? Et an validi sint contractus ab eo facti? Ex part. 5. tr. 9. Ref. 115.

§. 1. Respondetur negativè ex generali prohibitione communicandi cum aliis, & quia excommunicatus non potest officium publicum habere, vnde tutor excommunicatus peccavit administrando res pro illis, tam in iudicio, quam extra; vtrum autem validi sint contractus ab eo facti, Canonice negant quos sequitur Sylv. ver. excomm. 1. n. 2. & 3. Sed probabilis est pars affirmativa, cuius ratio est, quia nullum datur jus eos irritans, quam sententiam ex Suarez, tenet Cornejo in 3. part. tr. 5. de excomm. disp. 10. §. 9. q. 3. & Turrianus, lib. 2. disp. 14. dub. 5. Vide etiam Villalobos, in summa, tom. 1. tr. 17. diff. 14. n. 10 vbi sic ait. [El poder que se da al Procurador vale, como dicen Decio, y otros, aunque esté descomulgado, como dezimos en la eleccion del escrivano, que como lo que haze, no es irritado, tampoco es irrita la eleccion por donde se va para allá, que basta que se pueda irritar, y no prueban mas vnos textos, que se alegan por la parte contraria, como advierte Suarez. Lo mismo se ha de dezir del tutor, y lo mas oficios semejanτες, que pecaran venialmente los que los reciben, o exercitan estando descomulgados, porque son ciertas comunicaciones, mas valdrá lo que hizieren.] Hæc Villalobos.

RESOL. CXV.

An excommunicatus possit esse actor in iudicio? Et an sit peccatum mortale ex obiecto, si excommunicatus ius suum in iudicio petat? Ex part. 5. tractat. 9. Refol. 110.

§. 1. Respondeo negativè, ut constat ex cap. decernimus, de sent. excomm. & ex cap. 1. de iur. iur. except. in 6.

2. Notandum est tamen hic Turrianum, lib. 2. disp. 14. dub. 5. p. 14.